

# **EVANGHELIZAREA MUSULMANILOR**

PHIL PARSHALL

Metode contemporane  
de contextualizare

Originally published in English as *MUSLIM EVANGELISM*  
Copyright © by Phil Parshall  
Printed in the U.S.A.

Drepturile de autor pentru ediția în limba română:  
© 2008 AG SUA

Distribuită în România de:

LIFE PUBLISHERS ROMÂNIA  
OP 1, CP 235, 410610 Oradea, Bihor  
Tel. (0359) 322 744, (0359) 177 636  
E-mail: [liferom@rdslink.ro](mailto:liferom@rdslink.ro), Website: [www.liferomania.ro](http://www.liferomania.ro)

Toate drepturile rezervate.

Dacă nu există alte precizări, citatele biblice sunt luate din Sfânta Scriptură,  
traducerea Dumitru Cornilescu.

ISBN 978-973-7771-47-6

Traducerea și corectura: *Lavinia Creac*  
Editarea: *Cristian Vasile Roske*  
Tehnoredactarea: *Lavinia Creac*  
Coperta: *Georgian Rădulescu*

Romanian Edition.

Printed in Romania by *Tipografia LES s.r.l.*  
440097 Satu Mare, Str. Arenei 16  
Tel. (0361) 427428

**PENTRU**

**JULIE și LYNDI**

Cele mai bune prietene ale mele  
și colege de lucru

# Cuprins

Cuvânt înainte	7
Prefață la a doua ediție	11
Mulțumiri	13
Introducere	15
Studiul de caz Lombaro	23
<b>PARTEA I: Principii de contextualizare</b>	
1. Analiza contextualizării	33
2. Sincretism	45
3. Controversele contextualizării	57
4. Formă și sens	75
5. Perspectiva musulmană	81
<b>PARTEA II: Aplicarea contextualizării</b>	
6. Comunicatorul transcultural	113
7. Poduri teologice care conduc la mântuire	143
8. Biserica credinciosului de origine musulmană	171
9. Practici creștine controversate	195
10. Ritualuri religioase musulmane	213
11. Practici sociale ale musulmanilor	225
<b>PARTEA III: Potențialul pentru contextualizare</b>	
12. Provocarea de la Bimbar	237
13. Reacții la contextualizare	247
14. Semnificații spirituale	255
Apendice	271
Note	273
Bibliografie	291

## Cuvânt înainte

La anumite intervale de timp apare câte o carte care reprezintă o adevărată cumpănă în istoria gândirii creștine asupra unei probleme date. Cartea lui Phil Parshall – *Evanghelizarea musulmanilor* [versiunea revizuită a volumului *Noi metode de evanghelizare a musulmanilor*] – este un bun exemplu. De la publicarea primei ediții în 1981, această carte a influențat profund discuțiile ulterioare dintre creștinii evanghelici implicați în evanghelizarea de la om la om a musulmanilor, încât cu greu se poate vorbi despre o asemenea lucrare într-un mod corect și bine informat fără a face referire implicită sau explicită la ideile lui Parshall. Unii pot fi de acord cu Parshall, alții, nu, dar nimeni nu poate să-i ignore ideile. Această carte a dat un sens nou și biblic cuvântului *contextualizare* și a transformat acest cuvânt în „subiectul fierbinte” care este astăzi în lucrarea cu musulmanii. Dacă dorești să înțelegi cu ce se confruntă lucrarea creștină în mijlocul musulmanilor, atunci trebuie să citești această carte.

Cartea *Evanghelizarea musulmanilor* nu este importantă doar pentru că a influențat *ideile* oamenilor în ceea ce privește lucrarea. A influențat profund modul în care o întreagă generație multiculturală creștină de lucrători printre musulmani își *desfășoară* în fapt lucrarea. Știu acest lucru pentru că eu însumi fac parte din această generație. Eu și soția mea am citit prima ediție a cărții lui Parshall pe vremea când eram studenți și câțiva ani mai târziu ne-am părăsit țara natală pentru a locui într-un stat cu populație 100 % musulmană pentru următorii cincisprezece ani, căutând să-L facem cunoscut pe Isus în mijlocul musulmanilor într-un mod inteligibil pentru contextul lor cultural. Cartea lui Parshall a modelat nu numai viața și lucrarea noastră, dar și a contemporanilor noștri. În cazul nostru, rezultatul a fost stabilirea unei mici rețele de grupuri de casă în care se întâlneau cei care credeau în Isus, într-o țară în care nu fusese niciun credincios până atunci. În alte țări din lume rezultatul a constat în nașterea multor congregații contextualizate

de credincioși printre popoarele musulmane care nu auziseră Evanghelia.

Înainte de a citi această carte, trebuie să știți două lucruri despre Phil Parshall. În primul rând, el nu este doar un teoretician. Rafturile librăriilor creștine din țările ne-musulmane au nenumărate cărți despre islam, scrise de către oameni care nu și-au dedicat o mare parte din viață pentru a construi relații personale cu musulmanii în timp ce locuiau în aceste comunități. Opiniile astfel construite despre islam și lumea musulmană sunt ieftine. Spre deosebire de aceștia, Phil și Julie Parshall au locuit printre musulmanii din Bangladesh și Filipine timp de patruzeci și unu de ani și au mulți prieteni apropiați în rândul musulmanilor.

În timpul războiului sângeros care a adus independența Bangladeshului, în timp ce alți occidentali părăseau în grabă țara, Phil și Julie au rămas în Bangladesh, deși bombele aterizau în apropierea casei lor. Ei au rămas ca să arate solidaritatea lui Hristos vecinilor lor aflați în suferință. În Filipine ei și-au văzut unul din colegii lucrători ucis de un musulman. Cu toate acestea, ei și-au păstrat angajamentul de a duce dragostea lui Isus musulmanilor din orașul lor. Aceștia sunt oameni care au plătit prețul și care pot vorbi credibil despre ce înseamnă să îi iubești pe musulmani în numele lui Isus.

Al doilea lucru pe care ar trebui să-l știți despre Phil Parshall este supunerea lui totală față de autoritatea infailibilă a Scripturii. Când am citit prima oară cartea lui, și apoi când l-am cunoscut personal, cel mai mult m-a impresionat faptul că el propunea o metodă creștină profund biblică și autentică de abordare a musulmanilor.

Biblia afirmă clar faptul că Dumnezeu *nu* dorește să-i vadă pe musulmani convertiți în copii culturale ale creștinilor străini. Dacă am înțeles pe deplin viziunea exprimată de Apocalipsa 7:9 în care se spune despre o multitudine vastă de oameni care se închinau, oameni spălați în sângele Mielului, de orice neam și de orice limbă,

atunci vom tânji să fim alături de musulmanii care s-au întors la Isus, deoarece și ei își aduc aportul cultural în adorarea Mielului. Cultura lor nu este ceva care va fi șters în mod escatologic, ci mai degrabă este ceva care Îl va glorifica veșnic pe Dumnezeu, ca parte dintr-un mozaic variat de închinare. Dacă înțelegem exemplul din Evrei 2:14-18 și 4:5-16, al Celui care a fost ca noi, dar fără păcat, atunci și noi vom plăti cu bucurie prețul de a fi renunțat la confort și la toate lucrurile familiare nouă, și vom deveni ca și prietenii și vecinii noștri musulmani în orice privință, dar fără păcat. În acest fel, Hristos va lua ființă printre ei într-un mod pe care ei să-l poată accepta cu bucurie. Dacă înțelegem imaginea din Efeseni 3:6-10 a unei biserici multiculturale din întreaga lume prin care se face cunoscută înțelepciunea felurită a lui Dumnezeu, atunci vom fi dornici să învățăm din perspectivele culturale ale credincioșilor contextualizați descriși de Parshall în cartea sa. Într-adevăr, ne vom da seama că numai împreună cu ei putem cuprinde pe deplin dragostea multidimensională a lui Hristos (Efeseni 3:18).

Unii dintre cititorii Dr. Parshall au adoptat metoda lui de lucrare din motive cu totul pragmatice – cu speranța că numărul celor care vor răspunde Evangheliei va crește considerabil. Cele două decenii trecute de la prima ediție a cărții *Evanghelizarea musulmanilor* au demonstrat că această contextualizare conduce într-adevăr la un răspuns mai mare din punct de vedere numeric. Dar eu cred că nu acesta este motivul pentru care contextualizarea este importantă. Este importantă pentru că este biblică. Este importantă pentru că este o parte din răspunsul la întrebarea „Ce ar face Isus în locul meu?” printre musulmani. Nimeni nu are o dragoste mai mare decât acela care își dă viața pentru prietenii lui. Această carte ar trebui publicată cu etichetă de avertizare: Te va provoca până în adâncul ființei tale pentru a vedea dacă *tu* îi iubești pe musulmani îndeajuns ca să renunți la confortul tău, la libertățile tale, la drepturile tale – la viața ta – pentru prietenii tăi musulmani.

RAMSAY HARRIS

## Prefață la a doua ediție

Multe lucruri s-au întâmplat în lumea noastră haotică de când cartea *Noi metode de evanghelizare a musulmanilor* a fost publicată pentru prima oară în 1980. Musulmanii de orientare ultra-fundamentalistă au terorizat milioane de oameni. Occidentalii sunt uluiți. Acești „urmași ai lui Mohamed” sunt oameni ai păcii sau sunt fanatici religioși cu dorințe de dominare a lumii?

În această ediție doresc să-i fac cunoștință cititorului cu musulmanul, nu cel care este terorist, dar cu acela care face parte din cei 1,3 miliarde care consideră islamul un mod de viață. Principala lor preocupare este să aibă grijă de familiile lor și să trăiască în pace.

În ultimii douăzeci și trei de ani, zeci de mii din acești musulmani s-au întors la Isus. S-au dezvoltat noi metodologii care au avut ca rezultat rămânerea acestor credincioși în mijlocul comunității lor, fiind sare și lumină pentru rudele și prietenii lor. Capitolul 3 analizează aceste metode.

Îi sunt recunoscător lui Ramsay Harris (pseudonim) pentru că a scris cuvântul înainte la această ediție revizuită. Ramsay este un prieten special care a fost folosit mult de Domnul în timp ce a lucrat 15 ani în lumea musulmană.



# Mulțumiri

O carte de această natură este un complex de lucrări și experiențe de-o viață. Din mozaicul variat de spectaculos și pământesc, lacrimi și râsete, văi și culmi, se naște un set de credințe – credințe nefondate în concret, dar înveșmântate în natura rătăcitoare a minții și a inimii umane. Pe măsură ce aceste postulate continuă să fie conturate prin implicarea în situații reale, odată cu ajutorul criticilor din partea altor credincioși, se formează un consens, întărit de o convingere interioară dată de Duhul Sfânt și anume, că „aceasta este calea; mergeți pe ea.” Așa cum se va vedea din această carte, episodul descris mai sus este „în desfășurare.” Este mai degrabă dinamic decât staționar.

Acelora care m-au ajutat în întreprinderea mea până în acest punct, doresc să le transmit toată recunoștința mea. Operațiunea Mobilizare (OM) și cruciada din vara anului 1960 din Mexic mi-au dat direcție spirituală într-un moment crucial al vieții mele. George Verwer, fondatorul OM, precum și prietenul meu apropiat din ultimii 43 de ani, a fost o sursă semnificativă de provocare și inspirație pentru mine. Echipa noastră de sprijin, formată din biserici și indivizi, care ne-a fost alături atât prin rugăciuni cât și prin contribuții financiare, a fost remarcabilă. Biserica Baptistă Highland Park din Southfield, Michigan, biserica noastră de acasă, reprezintă tot ceea ce un misionar ar putea dori în ceea ce privește dragostea, purtarea de grijă și implicarea.

Cu riscul de a părea banal și tradițional, îi mulțumesc în mod public soției mele care a petrecut multe ore pentru editarea acestui manuscris. În plus, criticile ei pătrunzătoare au fost neprețuite.

Și, nu în cele din urmă, Îi „mulțumesc” lui Isus Hristos, Mântuitorul meu, Domnul meu și Stăpânul meu.

Trinity Evangelical Divinity School și Fuller Seminary School of World Mission au contribuit nespus la conturarea conceptelor găsite în această carte. Mi s-a deschis mintea și am o inimă mai mare în urma contactului cu oamenii lui Dumnezeu care slujesc la cele două facultăți. O mulțumire deosebită îi aduc lui Charles Kraft, a cărui gândire constructivă m-a ghidat prin noțiunile de bază ale acestei cărți.

# Introducere

Din 11 septembrie 2001, o comunitate religioasă care timp de câteva secole a fost aproape ignorată, și-a făcut simțită prezența în lume. Musulmanii se întind din Indonezia până în Tunisia; un număr mare se află chiar și în Rusia. Aproape fiecare națiune de pe pământ are pe teritoriul său o comunitate dedicată de „Fii ai lui Ismael”. Impactul politic, religios și economic al islamului nu a fost niciodată mai mare. Oamenii care ignoră sau minimalizează structura de putere musulmană se pun singuri în pericol. Revista *Time* a dedicat articolul de pe prima pagină a numărului din 16 aprilie 1979 acestei mișcări dinamice:

Islamul este cea mai tânără credință universală din lume, aflându-se pe locul doi între cele mai răspândite religii, cu 750 milioane de aderenți [astăzi 1,2 miliarde], față de creștinism care numără 985 milioane de aderenți [astăzi 1,8 miliarde]. În emisfera estică, dar mai ales în cea semilună care se suprapune strategic peste intersecția celor trei continente, musulmanii își redescoperă rădăcinile spirituale și își reafirmă puterea politică a stilului islamic de viață. Dezgustați de fructul amar al modernității și cuprinși de o mândrie zeloasă față de moștenirea lor de veacuri, umma islamului (comunitatea din întreaga lume) se pregătește să revină la viață... Occidentul nu-și mai poate permite să ignore sau să respingă puterea vie a mesajului Profetului.<sup>1</sup>

Poporul islam s-a mutat din deșertul Arabiei în secolul al VII-lea. De acolo, s-a răspândit repede, mai ales prin cuceriri, și a cuprins Orientul Mijlociu, toată Africa de Nord și părți mari din Europa. În următorii o sută de ani, islam și-a dezvoltat o moștenire de invidiat de cultură și artă și a atins diferite niveluri de putere și influență. Relațiile dintre musulmani și creștini s-au distanțat când, în secolele al XI-lea și al XII-lea, cruciații au cucerit teritoriile

## Evangelizarea musulmanilor

ocupate de musulmani cu un spirit de răzbunare distrugător. Fiii lui Ismael s-au dat înapoi din fața armatelor puternice ale Occidentului. Orașele au fost jefuite, casele arse, femeile violate și copiii duși în sclavie.

Cruciații erau într-adevăr niște oameni evlavioși. Platoșele armurii lor străluceau de roșul crucilor pictate. Mărșăluiau fără oprire pe melodia imnurilor de război. Doar duminica se opreau din operațiunile de genocid pentru a se închina cu devoțiune lui Dumnezeu Tatăl și Fiului Său, Isus. Care era scopul spiritual care îi motiva pe acești zeloți în cuceririle crude? Musulmanii ocupau orașul sfânt al Ierusalimului. Ei trebuiau înlăturați cu orice preț de pe pământul sfânt creștin. Amintirea acestei pagini întunecate din istoria bisericii dăinuiește în mintea și inima multor musulmani.

În secolul al XIX-lea și în prima parte a secolului al XX-lea, o mare parte din islam s-a aflat sub dominație colonială. S-ar putea aduce dovezi convingătoare privind dezvoltarea economică a musulmanilor în timpul acestei perioade. Dar poate un popor subjugat, căruia i s-au negat drepturile omului, să fie cu adevărat fericit? Chiar și dominația relativ blândă a britanicilor în India a avut un sfârșit. Dumnezeu a pus în pieptul oamenilor dorința firească și dreaptă de a fi liberi de dominația altor ființe umane.

Uneori, creștinului dedicat i se pare greu să înțeleagă naționalismul care îi determină pe oamenii „înapoiți” să fie nerecunoscători pentru școli, spitale, programele de alfabetizare și alte realizări creștine care au fost o mare binecuvântare pentru milioane de oameni din lumea a treia. O problemă similară au avut și conducătorii din colonii când erau obligați să părăsească teritoriile pe care ei simțeau că le-au guvernat cinstit și drept. Laurens van der Post a scris despre o conversație pe care a avut-o cu guvernatorul general al Indoneziei în perioada în care regimul olandez se destrăma rapid. Guvernatorul general a fost cu totul uluit. El a citat multele îmbunătățiri pe care olandezii le-au implementat în Indonezia. El s-a referit atât la școli, spitale, drumuri, cât și la implementarea unui

sistem de justiție eficient și corect. Descurajat, guvernatorul general s-a uitat la Van der Post și a spus: „Poți să-mi spui de ce se întâmplă asta?” Înteleptul Van der Post i-a dat un răspuns extreme de pertinent. El a spus: „Da, cred ca pot să vă spun. Se întâmplă din cauza privirii din ochii dumneavoastră când vorbeați cu ei.”<sup>2</sup>

Această privire arogantă a celor din Occident a lăsat o urmă adâncă în inima musulmanilor. Imperiile coloniale s-au fragmentat în lunile care au urmat celui de-al doilea război mondial. Musulmanilor li s-a dat voie să guste din nou aerul curat și proaspăt al libertății. Cât de minunat! Săraci, asupriți, analfabeți, dar liberi – da, liberi să-și conducă singuri propriul destin. În această atmosferă euforică a apărut o forță nouă care a obligat lumea să recunoască și să trateze cu respect blocul de națiuni islamice. Rezerve masive de petrol i-au atras pe cei mai prestigioși diplomați ai lumii să facă pelerinaje respectuoase în Arabia Saudită și în alte popoare din Orientul Mijlociu.

Acum are loc un proces important de autentificare și redescoperire printre musulmani. Cultura și religia islamică sunt descrise ca fiind simboluri ale unei identități de sine pozitive. Există un flux puternic de naționalism care îi face pe musulmani mândri că sunt musulmani. Acum ei au drepturi totale asupra lor înșiși. Nu mai este Occidentul sfântul patron atotputernic care-i guvernează.

Factorii pe care tocmai i-am discutat, împreună cu aspectele ideologice, l-au făcut pe musulman extrem de împotrivor Evangheliei lui Isus Hristos. Doar în Indonezia și Bangladesh au avut loc întoarceri semnificative la Hristos. Răspunsul bisericii a fost întotdeauna acela de a se întoarce de la marea provocare pe care o reprezintă lumea musulmană și să caute în altă parte câmpuri de lucru „mai roditoare”.

Dar cum rămâne cu responsabilitatea creștinilor față de acest bloc de popoare neevangelizate? Ralph Winters a afirmat:

## **Evanghelizarea musulmanilor**

„Poporul musulman, care deja este imens, se află la o rată de creștere aproape dublă față de chinezi.”<sup>3</sup> Această carte va prezenta relatări ale lucrării creștine în mijlocul musulmanilor din întreaga lume. Majoritatea acestor lucrări nu vor fi date cu numele. S-a adoptat această politică pentru a proteja cetățenii și misionarii creștini care locuiesc și lucrează în prezent în aceste zone mai sensibile ale lumii.

Este necesar să subliniez clar perspectiva teologică din care scriu. Am auzit Evanghelia pentru prima oară pe vremea când eram student la liceul Miami Senior High School din Miami, Florida. În aceeași după-masă când am ascultat Evanghelia, m-am și predat lui Isus. Imediat după aceea, a început procesul de transformare al vieții mele, care continuă până în prezent. Cu toată convingerea afirm autoritatea Scripturii, precum și credința mea că nu există salvare decât prin credința în Isus Hristos. Sunt fericit să fiu așezat în categoria mare a evanghelicilor. Cu toate acestea, nu sunt de accord cu atitudinea acelor care, fiind evangheliști de tip ortodox, se simt îndreptățiți să acuze și să atace alți frați creștini care nu înțeleg învățăturile teologice la fel ca și ei. Asemenea atitudine duce la un fariseism rigid care cunoaște puțin din harul și dragostea crucii. Luptele din interior nu fac decât să ne împiedice să ne îndeplinim marea sarcină a evanghelizării lumii.

S-ar putea ca unele din lucrurile pe care le spun sau poziția pe care o iau să îi tulbure pe anumiți cititori. Dați-mi voie să vă explic gândirea mea în patru domenii unde ar putea apărea unele neînțelegeri:

1. Pe alocuri, această carte ridică probleme provocatoare. Nu fac acest lucru doar pentru a da naștere la polemici. Sunt convins de faptul că biserica creștină trebuie să aibă un ochi critic în ceea ce privește evanghelizarea musulmanilor. Consfăturile noastre trebuie să fie urgente. Marea Trimitere nu este o excepție pentru nimeni. Imperativul proclamării este întărit de realitatea că mii de musulmani mor zilnic fără să știe despre mântuirea care poate veni prin Isus Hristos.